

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของเกษตรกรในการจัดไร่นาสวนผสม

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางสาวรุ่งทิวา เปรมอำพล

เมษายน 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์น้ำเพชร วิมลัญกุล	
ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะบูรณธิการเกษตร	

การศึกษาค้นคว้าวิจัยวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง	1) ลักษณะตัวบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่จัดไร่นาสวนผสม ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
	2) ทัศนคติของเกษตรกรต่อการจัดไร่นาสวนผสม และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเกษตรกรตามทัศนคติ
	3) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของเกษตรกรในการจัดไร่นาสวนผสม
	4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากเกษตรกรที่มีการจัดไร่นาสวนผสม
อยู่ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	โดยผู้ให้ข้อมูลได้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต (คปร.) ของกรมส่งเสริมการเกษตร ในส่วนของไร่นาสวนผสม
จำนวนทั้งสิ้น 145 คน	และมีการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรจำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ ให้นำผลการศึกษาไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้หลักสถิติสมการถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ใน
ส่วนของการจัดทัศนคติได้ใช้การจัดทัศนคติของกิลีร์ต สรุปลักษณ์วิจัยดังนี้	
ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุ 28 - 38 ปี	มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมเพิ่มเติมในปี 2540	มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน มีรายได้ในปี

2540 ระหว่าง 112,201 - 140,800 บาท ใช้เงินทุนมาจากการกู้ยืม มีเนื้อที่ทำการเกษตร 2 - 8 ไร่ และมีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองทุกคน

การวัดทัศนคติของเกษตรกร ผลการศึกษาแสดงให้เห็นทราบว่า กลุ่มเกษตรกรตัวอย่างทั้งสิ้น 73 คน มีกลุ่มเกษตรกรที่มีทัศนคติดีมากจำนวน 46 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.01 กลุ่มที่มีทัศนคติดี มีจำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.55 และกลุ่มที่มีทัศนคติเป็นกลาง มีจำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.44 ส่วนเกษตรกรที่มีทัศนคติไม่ดี และไม่ดีมากไม่มี

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเกษตรกรที่มีทัศนคติต่อการจัดไร่นาสวนผสม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เกษตรกรที่มีทัศนคติดีมาก กลุ่มที่ 2 เกษตรกรที่มีทัศนคติดี และกลุ่มที่ 3 เกษตรกรที่มีทัศนคติเป็นกลาง จากผลการศึกษาปรากฏว่า อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การอบรม เนื้อที่ทำการเกษตร จำนวนแรงงานในครัวเรือน มีความแตกต่างระหว่างเกษตรกรทั้งสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีทัศนคติดีมาก กลุ่มที่มีทัศนคติดี และกลุ่มที่มีทัศนคติเป็นกลาง อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ส่วนแหล่งเงินทุน รายได้ และสภาพการถือครองพื้นที่ทำการเกษตร ไม่มี ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

การทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของเกษตรกรต่อการจัดไร่นาสวนผสม ได้ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาปรากฏว่า อายุ ประสบการณ์การอบรม และเนื้อที่ทำการเกษตร มีอิทธิพลต่อทัศนคติของเกษตรกรต่อการจัดไร่นาสวนผสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 อายุมีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ (-0.497) แสดงให้เห็นว่า หากเกษตรกรมีอายุมากขึ้น 1 ปี ทัศนคติของเกษตรกรจะมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.497 เนื้อที่ทำการเกษตร มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ (-0.898) แสดงให้เห็นว่า ถ้าเกษตรกรมีเนื้อที่ทำการเกษตรลดลง 1 ไร่ จะมีแนวโน้มของทัศนคติที่ลดลงร้อยละ 0.898 และประสบการณ์การอบรม มีค่าสัมประสิทธิ์ 2.352 แสดงให้เห็นว่าถ้าเกษตรกรได้รับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น 1 ครั้ง จะมีแนวโน้มของทัศนคติที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.352

ปัญหา อุปสรรค ของเกษตรกรต่อการจัดไร่นาสวนผสม ได้แก่ 1) ราคาปัจจัยการผลิตมีราคาแพง เช่น ยาปราบศัตรูพืช ปุ๋ย 2) ราคาผลผลิตที่ไม่มีเสถียรภาพ 3) ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม และ 4) โรคแมลง ศัตรูพืช ซึ่งเกษตรกรมีข้อเสนอแนะที่สามารถสรุปได้คือ เกษตรกรต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องต่อไปนี้ 1) การประกันราคาผลผลิตให้แน่นอน 2) ส่งผู้เชี่ยวชาญทางการตลาดมาชี้แนะแนวทางการปลูกพืช หรือเลี้ยงสัตว์ เพื่อให้ผลผลิตออกมาตรงตามความต้องการของตลาด 3) ควรมีการแนะนำส่งเสริมความรู้ในด้านการผลิต และ 4) ควรมีการแก้ไขราคาปัจจัยการผลิตให้ต่ำกว่าปัจจุบัน

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Economics

**FACTORS INFLUENCING THE FARMERS' ATTITUDES TOWARDS
MIXED FARMING AT SANSAI DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE**

by

RUNGTIWA PRAMAMPOL

APRIL 2000

Chairman : Ajarn Numpet Winichaikule
Department/Faculty : Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this study were to find out 1) personal, economic and sociological characteristics of the farmers who set up mixed farms within Sansai district, Chiangmai province; 2) their attitudes towards mixed farming and comparative differences in attitudes; 3) factors influencing their attitudes; and 4) their problems, obstacles and recommendations concerning mixed farming. The study was done within Sansai district, Chiangmai province. The data was gathered from 73 samples of farmers who joined the structure and production re-modeling project of the Department of Agricultural Extension. Interview schedules were used as a study tool. The data was analyzed with the use of the SPSS by the application of the multiple regression analysis and the analysis of variance. Likert's scale was used for attitude measurement

The results revealed that the majority of the respondents were 28 - 38 years of age and had completed grade 4 of primary education. Most of them did not attend any training in the year 1997. They had average household labor of 2 persons and an income of 112,201-140,800 baht in 1997. They obtained loans for investment, had their own land and used 2-8 rai of land for farming.

The attitude measurement indicated 46 respondents (63.01 percent) had best attitudes towards mixed farming; 15 respondents (20.55 percent), good attitudes; and 12 respondents (16.44 percent), neutral. None of them had negative attitudes.

The Anova analysis showed that the respondents with best, good and neutral attitudes towards mixed farming were different in age, educational level, training experience, agricultural land area and household labor at a significance level of 0.05 but they were not different in investment capital, income and agricultural land holding.

The multiple regression analysis showed that age, training experience and agricultural area affected the farmers' attitudes towards mixed farming at the significance level of 0.05. The coefficient for age was (-0.497) indicating that if the farmer is year older his attitudes will recede at 0.497 percent; the coefficient for agricultural area was (-0.898) indicating that a rai decrease in agricultural area is likely to lower the attitudes at 0.898 percent and the coefficient for training experience was 2.352 indicating that one more time of training attendance tends to increase the attitudes at 2.352 percent

The respondents' problems and obstacles concerning mixed farming were 1) high cost of production factors, e.g. fertilizer, pesticide, etc., 2) instability of product prices, 3) natural disasters, such as flood, and 4) diseases caused by insect pests. The respondents recommended that government sectors 1) guarantee prices of products; 2) provide marketing specialists to give advice on crop and animal raising to meet the market demand; 3) disseminate knowledge of production; and 4) lower prices of production factors.